Impact Factor - 3.452

ISSN - 2348-7143

INTERNATIONAL RESEARCH FELLOWS ASSOCIATION

RESEARCH JOURNEY

Multidisciplinary International E-research Journal

PEER REFREED & INDEXED JOURNAL

February-2018

SPECIAL ISSUE-XXXVIII

CHANGES IN TAX SYSTEM AND INDIAN ECONOMY

Guest Editor :
Dr. Ujjwala Deore
Principal,
Smt. Pushpatai Hiray Arts, Sci. & Comm.
Mahila Mahavidyalaya, Malegaon Camp, Dist. Nashik

Chief Editor :
Dr. Dhanraj T. Dhangar
Dept. of Marathi,
MGV's Arts & Commerce College,
Yeola, Dist. Nashik (MS) India.

Executive Editor : Mr. Mahadev Kshirsagar, Dr. Rajani Sawant & Dr. Meena Patil
Smt. Pushpatai Hiray Arts, Sci. & Comm. Mahila Mahavidyalaya,
Malegaon Camp, Dist. Nashik (MS) India.

This Journal is indexed in :
- UGC Approved Journal List No. 40705 & 44117
- Scientific Journal Impact Factor (SJIF)
- Cosmoc Impact Factor (CIF)
- Global Impact Factor (GIF)
- Universal Impact Factor (UIF)
- International Impact Factor Services (IIFS)
- Indian Citation Index (ICI)
- Dictionary of Research Journal Index (DRJI)

RESEARCH JOURNEY

SWATIDHAN PUBLICATIONS

'RESEARCH JOURNEY' *International Multidisciplinary E- Research Journal*
Impact Factor - (CIF) - 3.452, (SJIF) - 3.009, (GIF) - 0.676 (2013)
Special Issue 38 : Changes in Tax System & Indian Economy
UGC Approved No. 40705 & 44117

ISSN : 2348-7143
February 2018

INDEX

No.	Title of the Paper	Authors' Name	Page No.
1	Indirect Taxation in India: Reforms for Economic Prosperity	Dr. Ritesh Kumar Singhal	05
2	Advantages and Disadvantages of GST in India	Dr. G. D. Kharat	10
3	Is GST A Bugbear for Indian Customers?	Ruby Gandhi	15
4	Impact of GST on Industries	Dr. Somnath Sanap	19
5	Role of GST in Modern Indian Economic Era	Dr. G. L. Shendge, Prof. G. T. Pawar	22
6	GST India Indirect Tax Reforms	Dr. Sunil Ghuge	24
7	Impact of Goods and Services Tax on Indian Economy - with reference to Agriculture sector	Mr. B. S. Pawar	29
8	GST- Structure, Impact and Future	Mr. D. P. Kamble	34
9	GST and Its Advantages and Disadvantages: A Study of Nashik City	Dr. Vijaykumar Wawle	36
10	GST Council : An Overview	Prof. Rizwana Hamdani	43
11	'Goods and Services Tax (GST) – Its Impact on Consumers'	Prof. Vitthal Sadafule	48
12	Impact of Goods and Service Tax on Indian Industry	Dr. Ajaykumar Palwe	52
13	Problems of Indian Tax System	Dr. H. M. Kshirsagar, Dr. M. V. Jagtap	56
14	Goods and Service Tax (GST) and Indian Economy	Dr. N. C. Pawar	62
15	Revolution in the Tax System of India	Dr. D. R. Bachhav, Dr. Smt. Meena Patil	66
16	GST-Industry and Service Sector	Dr. Arti Lokhande	71
17	A Study on Impact of GST on Indian Economy	Dr. Vaijayanti Rathi	76
18	वस्तू व सेवा कराचे फायदे व त्यातील उणीवा	डॉ. नारायण गाढे	81
19	वस्तू व सेवा कराचे फायदे : एक दृष्टीक्षेप	प्रा. देवानंद मांडवघरे	87
20	जीएसटी आणि लघु व मध्यम उद्योग	डॉ. रजनी सावंत	90
21	जीएसटी आणि ग्राहक	डॉ. चंद्रकला शेवाळे	93
22	जीएसटी : भारतीय कर प्रणालीतील एक बदल	प्रा. एम. व्ही. हिरे	96
23	भारतीय कर प्रणाली	प्रा. अरुण शिंदे	100

24	जी. एस. टी. - फायदे व परिणाम प्रा.उदय टेके	105
25	वस्तू व सेवा कर : एक आर्थिक क्रांती प्रा. महादेव क्षीरसागर	111
26	मुघलकालीन जमीन महसूल पद्धती प्रा. जितेंद्र पगार	114
27	भारतीय अर्थव्यवस्थेत वस्तू व सेवा कराची भूमिका प्रा. मनोज देशमुख	117
28	भारताच्या कर प्रणालीतील सुधारणा – जीएसटी डॉ. बी.एम.सोनवणे	120
29	कर व्यवस्थेचे ऐतिहासिक अवलोकन प्रा. विजय मांटे	123
30	वस्तू व सेवा कर : एक दृष्टीक्षेप श्रीमती शिल्पा यन्नावार	127
31	वस्तू व सेवा कर आणि भारतीय अर्थव्यवस्था डॉ. अनिल वाडकर	130
32	वस्तू व सेवा कराचे सामाजिक जीवनावर होणारे परिणाम प्रा. हर्षवर्धन जाधव	135
33	वस्तू व सेवा कर : एक मूल्यमापन प्रा. धनंजय पगारे	140

RESEARCHJOURNEY

Our Editors have reviewed paper with experts' committee, and they have checked the papers on their level best to stop furtive literature. Except it, the respective authors of the papers are responsible for originality of the papers and intensive thoughts in the papers.

- Executive Editor-

Published by -

- **Mrs. Swati Dhanraj Sonawane, Director, Swatidhan International Publication, Nashik**
  Email : swatidhanrajs@gmail.com

'RESEARCH JOURNEY' International Multidisciplinary E- Research Journal | ISSN : 2348-7143
Impact Factor - (CIF) - 3.452, (SJIF) – 3.009, (GIF) –0.676 (2013)
Special Issue 38 : Changes in Tax System & Indian Economy | February 2018
UGC Approved No. 40705 & 44117

वस्तू व सेवा कर : एक आर्थिक क्रांती

प्रा. महादेव क्षिरसागर
सहायक प्राध्यापक, अर्थशास्त्र विभाग,
श्रीमती पुष्पाताई हिरे महिला महाविद्यालय, मालेगाव कॅम्प, जि. नाशिक
Email- mahadevkshirsagar1@gmail.com
Mob. 9011222339

प्रस्तावना :

एक देश, एक कर, एक बाजारपेठ ही संकल्पना प्रत्यक्षात येण्यासाठी जवळजवळ सोळा वर्षे वाट पहावी लागली. सन 2000 साली वाजपेयी सरकारच्या घोषणेनंतरच्या खडतर प्रवासानंतर 1 जुलै 2017 रोजी जीएसटी हा कायदा भारतात लागू झाला. जीएसटी (G.S.T.) हा अप्रत्यक्ष करातील क्रांतीकारक बदल असून, यामुळे अर्थव्यवस्थेच्या विकासाला चालना मिळणार आहे. कर चुकवेगिरीला आळा घालण्यासाठी सर्वप्रथम फ्रॉन्स या देशाने 1954 मध्ये जीएसटीला सुरुवात केली आणि आज जवळपास 150 देशात ही पध्दत लागू झाली आहे. भारतीय अर्थव्यवस्थेस या बदलामुळे जागतिक अर्थव्यवस्थेत आपले स्थान भक्कम करण्याची संधी मिळणार आहे.

शोधनिबंधाची उद्दिष्ट्ये :–

1. भारतातील अप्रत्यक्ष कर पध्दतीचा अभ्यास करणे.
2. वस्तू व सेवा कर पध्दतीचा अभ्यास करणे.

संशोधन पध्दती :

प्रस्तुत संशोधनासाठी वर्णनात्मक व विश्लेषणात्मक संशोधन पध्दतीचा अवलंब केला असून दुय्यम साधनसामग्रीचा आधार घेण्यात आला आहे. यामध्ये संदर्भ ग्रंथ, मासिके, वर्तमानपत्र, इंटरनेट इत्यादींचा संदर्भ म्हणून उपभोग करण्यात आला आहे.

जीएसटी भारतीय कर पध्दतीतील क्रांती

वस्तु व व सेवा कर ही भारतातील सर्वात मोठी आर्थिक क्रांती असून या कर प्रणालीमुळे कर चुकवेगिरीला आळा बसणार आहे. आजपर्यंत कराच्या कक्षेत न आलेल्या अनेक वस्तु व सेवा आता कराच्या कक्षेत आल्या आहेत.

भारतात कराचे मुख्य दोन प्रकार केले जातात. ते म्हणजे प्रत्यक्ष कर आणि अप्रत्यक्ष कर होय. प्रत्यक्ष कर म्हणजे असे कर की, जे दुसऱ्या व्यक्तीवर ढकलता येत नाहीत. उदा. व्यक्तीची मालमत्ता व उत्पन्न यावर आकारण्यात येणारे कर होय. डॉ. डाल्टन यांच्या मते अप्रत्यक्ष कर म्हणजे असे कर की ज्याचा भार दुसऱ्यावर ढकलता येतो याचाच अर्थ अप्रत्यक्ष कराच्या बाबतीत कराघात आणि कारभार वेगवेगळ्या व्यक्तीवर पडतात असे सर्व कर म्हणजे अप्रत्यक्ष कर होय.

अप्रत्यक्ष करात वेळोवेळी सुधारणा आणि बदल करण्यात आले आहेत. उदा. केंद्रीय उत्पादन शुल्क, व्हॅट, मॉडव्हैट सेवा कर आणि सध्या लागू करण्यात आलेला (G.S.T.) वस्तु व सेवा कर इ. जीएसटी मुळे केंद्रीय विक्रीकर, सेवा कर, उत्पादन शुल्क लक्झरी टॅक्स, मनोरंजन

'RESEARCH JOURNEY' International Multidisciplinary E- Research Journal
Impact Factor - (CIF) - 3.452, (SJIF) - 3.009, (GIF) -0.676 (2013)
Special Issue 38 : Changes in Tax System & Indian Economy
UGC Approved No. 40705 & 44117

ISSN : 2348-7143
February 2018

कर, वॅट यासारखे जवळपास 17 कर रद्द झाले असून करआकारणीत सुलभता आली आहे, ही एक आर्थिक क्रांतीच आहे.

जी.एस.टी. ची वैशिष्ट्ये :

1) जीएसटीचा प्रादेशिक विस्तार हा संपूर्ण देशभर असून त्यात जम्मू आणि काश्मीरचाही समावेश आहे.

2) जीएसटी हा वस्तु व सेवांच्या पुरवठ्यावर लागु होणारा कर आहे.

3) जीएसटी उपभोगावर आधारित कररचनेच्या तत्वावर आधारित आहे.

4) वस्तु आयात करण हे अंतरराज्य पुरवठ्याप्रमाणे समजले जाणार असून त्यावर लागू असलेल्या सीमा शुल्का व्यतिरिक्त आय जीएसटी आकारला जाणार आहे.

5) आयात सेवा या आंतरराज्य पुरवठ्याप्रमाणे समजल्या जातील आणि त्यावर आय जीएसटी रिव्हर्स चार्ज लावला जाईल.

6) सीसीएसी, एसजीएसटी, युजीएसही आणि आय जीएसटी केंद्र व राज्य सरकारने मान्य केलेल्या दरावर आकारले जातील.

7) सर्व प्रकारच्या वस्तु आणि सेवांसाठी चार प्रकारचे कर म्हणजेच 5 टक्के, 12 टक्के, 18 टक्के आणि 28 टक्के असे आहेत.

8) जीएसटीमध्ये सर्व वस्तू व सेवांचा समावेश असला तरी अल्कोहोल आणि पेट्रोलियम उत्पादने यातून वगळण्यात आली आहेत.

9) सीजीएसटी, एसजीएसटी आणि युजीएसटी या दोन्हीसाठी सवलतीची मर्यादा 20 लाख रुपयांची केली आहे.

10) विशेष आर्थिक क्षेत्रासाठी (सेवा) निर्यात आणि पुरवठा शून्य दराने केला जाईल.

11) विवरणपत्राचे इलेक्ट्रॉनिक सादरीकरण वेगवेगळ्या ठिकाणी वेगवेगळ्या लोकांकडून केले जाईल.

जीएसटीचे फायदे :

1) जीवनावश्यक वस्तुवर 5 टक्के इतका कमी कर असल्याने सामान्य माणसासाठी फायद्याचे ठरणार आहे.

2) चैनीच्या वस्तूवर जास्त कर आकारणीमुळे (28 टक्के) ज्याच्याकडे उत्पन्न आहे. त्यांच्याकडून योग्य कर आकारणी केल्याने देशाच्या उत्पन्नात वाढ.

3) लहान व्यापारी व्यावसायिक यांना समान संधी निर्माण झाली आहे.

4) कर चुकवेगिरीला आळा बसेल.

5) देशातील कोणत्याही भागात सर्व करदात्यांसाठी जीएसटी पोर्टल ही समान आणि एकमेव यंत्रणा आहे. यामुळे कोणाचीही फसवणूक होणार नाही.

6) उत्पादक, दुकानदार आणि सेवा पुरवठादार यांना सातत्याने इनपूट टॅक्स क्रेडीटचा लाभ होणार असल्याने वस्तूची किंमत कमी होईल.

7) जीएसटीमध्ये नोंदणीकरण, ड्यटी, पेमेंट फायलिंग आणि कर परतावा याकरिता समान प्रक्रिया असल्याने व्यापाऱ्यांना पूर्वीसारखा त्रास होणार नाही.

8) जीएसटी इतर देशामध्ये लागु असल्याने आपल्या वस्तुच्या निर्यातीस प्रोत्साहन मिळेल.

9) जीएसटीमुळे अर्थव्यवस्था एका समान करप्रणालीत आली आहे.

10) जीएसटीमुळे सरकारी महसुलात वाढ होवून सार्वजनिक गुंतवणूक वाढेल आणि रोजगारात वाढ होईल.

11) गुंतवणूकदार आणि निर्यातदारांसाठी यामुळे प्रोत्साहन मिळणार आहे.

12) एक देश, एक कर, एक बाजार यामुळे देशातील लोकांच्या मनात राष्ट्रप्रेमाची भावना वाढेल.

सारांश :

वस्तु आणि सेवा कर प्रणाली ही भारतासाठी एक वरदानच ठरणार आहे. आर्थिक सामाजिक परिवर्तनासाठी तसेच भारत हा महासत्ता म्हणून उदयास येण्यासाठी या कर पध्दतीचा देशाला फायदा होणार आहे. जीएसटी करप्रणालीमुळे व्यावसायिक व्यापारी उत्पादक यांना काही काळ त्रासदायक वाटेल परंतु केंद्र व राज्य सरकारमधील कर अधिकारी यांच्या अंमलबजावणीसाठी कार्यरत आहेत. कमी काळासाठी सहन केलेल्या वेदनेचे फळ भारतीय अर्थव्यवस्थेस दीर्घकाळात मिळणार आहे.

संदर्भ :

1. भारतीय अर्थव्यवस्था : डॉ. राजेंद्र रसाळ – 2012
2. सार्वजनिक आयव्यय – डॉ. राजेंद्र रसाळ– 2015
3. विवेक साप्ताहिक 18 एप्रिल ते 22 एप्रिल
4. योजना, ऑगस्ट 2017
5. लोकप्रभा, 7 जुलै 2017
6. अर्थसंवाद, सप्टेंबर 2017
7. http://www.lokmat.com/national/what-gst-learn-benefits-disadvantages/

COSMOS IMPACT FACTOR

Search

HOME | INDEXED JOURNAL | SUGGEST JOURNAL | REQUEST IF | DOWNLOAD LOGO | REVIEWER PANEL

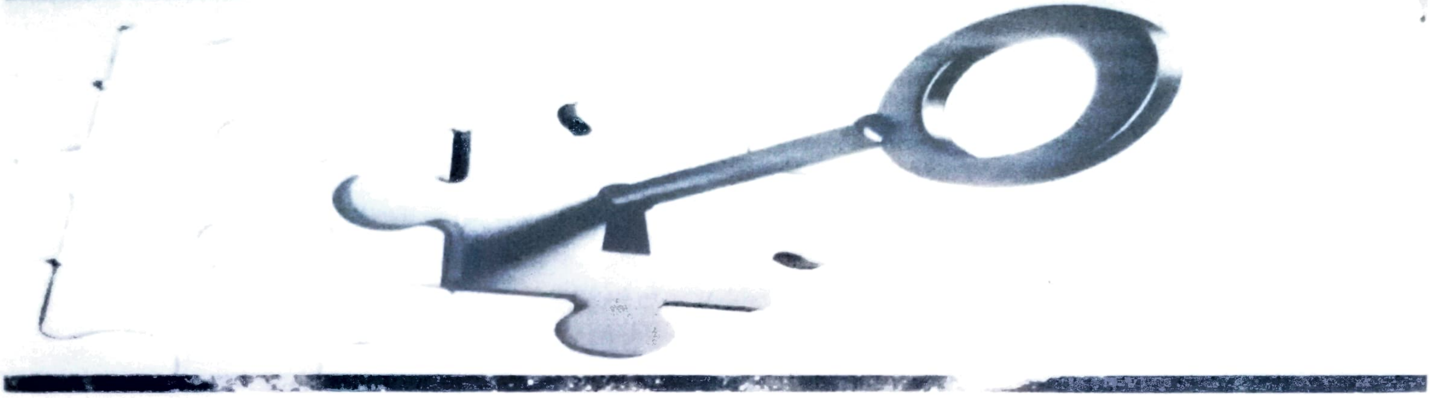

Category

- INDEXED JOURNAL
- SUGGEST JOURNAL
- JOURNAL IF
- REQUEST FOR IF
- DOWNLOAD LOGO
- CONTACT US

SAMPLE CERTIFICATE

SAMPLE EVALUATION SHEET

Journal Detail

Journal Name	RESEARCH JOURNEY
ISSN/EISSN	[illegible]
Country	IN
Frequency	Quarterly
Journal Discipline	[illegible]
Year of First Publication	2014
Web Site	[illegible]
Editor	[illegible]
Indexed	Yes
Email	researchjourney2014@gmail.com
Phone No	[illegible]
Cosmos Impact Factor	2015 : 3.452

GIF GLOBAL IMPACT FACTOR

Institute for Information Resources

News Updates

Get Involved

Recently Added Journals

Research Journey	
ISSN	2348-7143
Country	India
Frequency	Quarterly
Year publication	2014-2015
Website	[illegible]
Global Impact and Quality Factor	
2014	[illegible]
2015	0.676

TOGETHER WE REACH THE GOAL

SJIF Evaluation on Request

Research Journey

SJIF 2016:

Under evaluation

SWATIDHAN PUBLICATIONS For Details Visit To : www.researchjourney.net Price : Rs. 275/-